A sorokból a művészetért, főleg a népművészetért és legfőképen a magyar népi művészetért rajongó lelkes tanárt ismerünk meg, aki épen művészi érzékenységénél fogva megértő és bölcs vezetője a reá bízott legszebb kincsnek, a magyar gyermeknek.

A könyvet számos rajz és fénykép díszíti, külső kiállítása is nemes ízlést mutat.

Stílusa és nyelvezete érdekkeltő, bár némelyik tanulmánya erős lelki izgalomra enged következtetni. A nevelő használatában egyik kiváló, de nem magyar anyanyelvű írónkat követi, ami a következő példákból látható: „beleépíteni *a* fejlődésembe"; „A kiéheztetettnek *a* falánkságával"; „otthonná tegyem *a* gyermekeink számára", stb.

A könyvet olvasni nemcsak a rajz- és kézimunkát, hanem bármely tárgyat tanító tanárra nézve rendkívül hasznos. Melegen ajánljuk kartársaink figyelmébe.

Matzkó Gyula.

Tóth Béla Zoltán: A félelem jelenségeinek lélektana és pedagógiája. 92 oldal. Megjelent mint doktori értekezés a Szegedi Ferenc József Tudományegyetem Pedagógiai Lélektani Intézete Közlményeinek 34. számaként, 1939-ben.

Szerző szorgalmas munkával 54 könyvből és cikkből szedte össze értekezésének anyagát és fűzte használható egységbe.

A lélektani részben ismerteti e körre vonatkozó jelenlegi felfogásokat, a pedagógiai részben pedig neveléstani kérdéseket vizsgál.

Elsősorban megállapítja az érzelem helyét a lelki jelenségek között, az érzelmi élet alapjait, a félelem ösztönös voltát. Ezek után a félelem és a szorongás közötti különbséget tisztázza és vizsgálja ezek óvó, veszély távoltartó szerepét az ember életében. A rémület, ijedtség, meglepetés, rettegés, iszony, undor, gond, aggodalom, kétségbeesés és pánik mind félelmi jelenség. Arra a kérdésre, hogy vajjon a félelem szerzett vagy örökölhető-e, az a nézet, hogy alapját öröklött tendenciák alkotják. A túlnyomó elem szerint beszélhetünk öröklött és szerzett félelmi érzetekről. A félelmi állapotokat gyakran testi elváltozások is kísérik.

A második részben először a félelem szerepéről a neveléslélekanban szól a szerző. Kimondja, hogy a hazudozás, dac, lopás, emberkerülés, elzárkózás hátterében a félelem dolgozik. Ezt talán ilyen kategórikusan mégsem lehet kimondani, mert bizony van gyermekkori opás, amely mögött a félelem legkisebb nyomát sem lehet felfedezni. Pl. mikor azért lop, hogy moziba menhesen, vagy süteményt vegyen. Csoportosítása szerint az öröklött ösztönös félelem okai: szokatlan megjelenése valamely ismert tárgynak, fel nem ismert tárgy gyors közeledése, túlerős inger, egymáshoz nem illő elemek együttes megjelenése, egy tárgy ismeretlen tulajdonsága, idegen személyek, egyedüllét. A tapasztalatból eredő félelem indokai lehetnek: valamely állat és veszélyes tulajdonságának összekapcsolása, a képzeletvilág élénksége és túlfokozott volta, a szokatlan vagy ritkán felmerülő személyek és tárgyak. Mindezek a gyermek álmaiban is felléphetnek. Majd foglalkozik a család és otthon szerepével a gyermek félelmi állapotának kifejlődésében és a környezetnek e szempontból helyes viselkedésével, az iskola hatásaival. Itt meg-

jelenik a tanártól, az iskolától való félelem, a drukk, stb. Mit tehet az iskola ennek a szorongásnak feloldására? Különösen a túlszigorú tanár részére ajánlatos olvasmány. Végül azokkal az ideges tünetekkel foglalkozik, amelynek alapjai a félelmi érzések.

A jövő generáció érdekében szükséges volna, hogy minden tanító, tanár és minden szülő teljesen tájékozott legyen ebben a kérdésben. Erre pedig jó szolgálatot tesz Tóth munkája.

Matzkó Gyula.

KÜLFÖLDI TANITÁSI MOZGALMAK.

(Külföldi folyóiratok nyomán.)

1. **A romániai magyar felekezeti iskolák érettségi eredményei.** A mult tanévben az érettségi vizsgára jelentkezett magyar felekezeti középiskolákat végzett tanulók közül több mint 50% bukott el. Az idén a bukási arány 25—27%. Ez az arány nagyjában megfelel a romániai átlagos érettségi eredményeknek. Ez a tény magyarázatát abban leli, hogy a tanulók a magyarul tanult tárgyakból magyar nyelven tehettek érettségit, amivel az erdélyi magyarságnak évtizedes harca jutott végre sikerhez. A román érettségi rendszer a magyartól abban különbözik, hogy ott állami vizsgáztató bizottságok, rendszerint egyetemi tanár elnöklete mellett, egy-egy központi fekvésű városban, vizsgáztatják az oda egybegyült közeli városok középiskoláiban végzett növendékeket. A multban nem voltak arra tekintettel, hogy a magyar felekezeti iskolákban egyes tárgyakat magyarul tanítottak és az érettségi vizsgát ezekből is románul követelték. Az idei érettségi vizsgálatoknál ezeket az iskolákat külön bizottságokhoz osztották be, ahol egyes tárgyak vizsgáztató tanárai vagy magyarok voltak, vagy tudtak magyarul. A magyar diákok négy helyen vizsgáztak: Marosvásárhelyen, Kolozsvárott, Brassóban és Aradon.

Marosvásárhelyen:

	Érettségire jelentkezett	Átment írásbelin	Átment szóbelin	Átment %
Székelyudvarhelyi unit. főgimnázium	16	15	12	75
Székelyudvarhelyi r. k. főgimnázium	20	19	14	70
Gyulafehérvári róm. kat. kollégium	14	14	11	79
Nagyenyedi Bethlen kollégium	20	19	16	80
Marosvásárhelyi ref. kollégium	20	17	13	66
Kolozsvárott:				
Kolozsvári református leánygimnázium	23	23	20	87
Kolozsvári Máriánum leánygimnázium	22	22	19	86
Kolozsvári róm. kat. főgimnázium	32	29	27	84
Zilahi református kollégium	18	17	13	72
Kolozsvári unitárius kollégium	25	20	15	60
Szatmári református főgimnázium	13	10	8	62
Kolozsvári református kollégium	29	29	19	66